

BESLUT

2023-03-13 Dnr: 22/02741

SAKEN

Medierna, P1, 2022-07-23, inslag med en kvinna som ångrat sin medverkan i en poddserie om prostitution; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att medverkan i medier i den digitala eran kan få mer omfattande konsekvenser än förr. Det utgick från ett fall med en ung kvinna som ställt upp i en poddserie om prostitution i Göteborgs-Posten (NN).

I inslaget intervjuades NN som medverkade med ett fingerat namn. En reporter inledde och sa bland annat att kvinnan självant ställde upp på att bli intervjuad i poddserien, men att hon i efterhand ångrat sig och idag anser att det inte var lämpligt att inkludera henne i serien.

Reportern sa att kvinnan utöver att berätta om sina egna upplevelser också agerat lockbete så att journalisten skulle kunna konfrontera sexköpare som tidigare köpt sex av henne. Därefter sa reportern bland annat att kvinnans riktiga namn aldrig förekom i poddserien. I stället användes ett namn som kvinnan använt i annonser på olika webbsidor och att hon efteråt blev uthängd av sexköpare. Sedan sades bland annat följande.

(NN) – Tiden runt publiceringen blev väldigt traumatiskt för mig och jag minns inte så mycket [...] Det blev farligare att sälja när männen kunde se på mina sidor att jag satt dit sexköpare förut och parallellt med utökat trauma fick jag höra att jag var modig som deltagit i podden vilket gjorde mig illa till mods när jag började förstå vad det kostade mig. (Reportern) – Journalisten hade pratat med [NN] om att serien förväntades få stort genomslag men vid tidpunkten var det svårt för henne att se hur konsekvenserna av publiceringen skulle påverka henne. (NN) – Jag levde för destruktiva kickar på den tiden och det var först när jag började läka som jag förstod precis hur exploaterad jag blev av GP.

Reportern intervjuade därefter chefredaktören på Göteborgs-Posten som bland annat sa att det var tråkigt att kvinnan känner som hon gör gällande sin medverkan, men framhöll att flera andra som medverkat i granskningen har en motsatt bild och snarare känner sig stärkta. Chefredaktören fick en fråga om övervägandena bakom ett beslut att sätta upp en så kallad torskfälla och svarade bland annat att det beslutet föranletts av omfattande diskussion och vidtagna åtgärder, men att det var motiverat av det unika resultat som uppnåddes i form av samtal med sexköpare.

Därefter redogjorde reportern för principen om konsekvensneutralitet. Journalisten och författaren (A) som myntat begreppet hördes uttala sig om principen. A sa bland annat att etiska regler för press, radio och tv sätter upp begränsningar vad gäller konsekvenser av hänsyn till individen och individens närmaste krets.

I inslaget diskuterades därefter hur ansvariga utgivare ska hantera vikten av saklig och opartisk nyhetsrapportering i ett medielandskap där i princip alla som medverkar i offentligheten får räkna med att bli utsatta online. Ställföreträdande ansvarig utgivare för en stor tidning intervjuades och sa bland annat att det är en oroväckande utveckling och ett hot mot yttrandefriheten att människor som pratar med medier riskerar att bli påhoppade. Han sa sedan bland annat att personer dagligen hör av sig och ber om avpubliceringar i olika sammanhang.

Det framgick att NN varit i kontakt med Göteborgs-Posten och bett dem ta bort publiceringen som inkluderar henne i poddserien, men att hon inte fått gehör. NN sa:

[...] Jag tycker att man borde gått mig till mötes när jag berättade om att det blev farligt och att min önskan uttryckligen var att ta bort mina delar av programmet [...] av säkerhetsskäl helt enkelt. [...] De har tjänat pengar på min kropp och min misär. Jag tycker inte att de är bättre än de sexköpare som bokar in mig på olika hotellrum för att utnyttja mig.

Reportern sa att hon frågat chefredaktören på Göteborgs-Posten varför man valt att inte avpublicera delarna med NN. Chefredaktören svarade bland annat att mot bakgrund av att NN:s medverkan utgör en relativt stor del i poddserien så skulle i stort sett hela granskningen behöva tas bort, vilket i sin tur skulle innebära att hela granskningen ogiltigförklarades. Något som inte bedömdes vara möjligt. Han ansåg också att medier generellt fortsatt bör vara restriktiva gällande avpubliceringar och anonymiseringar i efterhand då man riskerar att hamna på en farlig väg att mer lättvindigt förändra historien. Något han ansåg var värre än alternativet.

Reportern sa sedan att A påpekat att avpubliceringar måste bedömas från fall till fall och man måste skilja på makthavare och vanliga människor. A sa bland annat att man nog bör ta bort en publicering om ett brottsoffer eller någon annan i en utsatt situation upplever att den drabbats av publiceringen på ett sätt som denne överhuvudtaget inte kunde förstå.

ANMÄLAN

Inslaget är anmält av en journalist bakom den aktuella poddserien. Han anför sammanfattningsvis följande.

Utelämnande av väsentlig information

Medierna har bortsett ifrån och medvetet utelämnat väsentlig information som förändrar hela bilden som gavs i inslaget.

Den bild som lyssnarna gavs i inslaget var att Göteborgs-Postens medarbetare varit oförsiktiga med kvinnans identitet och att publiceringen lett till att kvinnan hängts ut på nätet vilket lett till en farlig situation för henne.

NN var redan innan sin medverkan i poddserien offentlig med sin situation genom egna inlägg på sociala medier. Hon deltog i poddserien på eget initiativ, enbart med röst och under ett fingerat namn som hon själv valt. När poddserien publicerades och fick stor uppmärksamhet valde dock NN, mot utgivarens inrådan, att på sociala medier själv offentliggöra att hon var kvinnan med det fingerade namnet som medverkade i poddserien. Hon undertecknade också en välspriidd debattartikel på nätet. Två år senare meddelade hon tidningen att hon ångrat sig och önskade få sin del i poddserien avpublicerad.

Informationen om att kvinnan själv valt att sprida sin identitet och medverkan i poddserien fanns tillgänglig för redaktionen. Att denna information utelämnades innebar att inslaget blev ensidigt och missvisande. Anmälaren har efter det att inslaget sänts varit i kontakt med Sveriges Radio AB (SR). En redaktör på Medierna sa bland annat att han inte ansåg att det uttryckligen sagts något felaktigt i inslaget, men medgav att informationen man utelämnat om att kvinnan offentliggjort sin identitet själv var relevant och borde varit med. Han bekräftade också att SR haft denna information från början.

Kritik som inte fick bemötas

I inslaget refererade reportern till anmälaren genom begreppet ”journalisten” och vad han personligen ska ha sagt till NN inför publiceringen av poddserien.

NN fick oemotsagd rikta mycket allvarliga anklagelser mot enskilda medarbetare vid tidningen som i inslaget jämfördes med sexbrottslingar och människohandlare.

Anmälaren har inte givits möjlighet att bemöta varken påståendet om honom eller den mycket allvarliga kritik som lyftes fram mot honom och hans kollegor i inslaget.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SR anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Det är korrekt att kvinnan, efter publiceringen av serien, på sociala medier gett uttryck för att hon är den kvinna som medverkar i det aktuella avsnittet av poddserien. SR önskar dock framhålla att NN:s upplevelse är att hon redan utifrån de detaljer som nämns i poddserien blivit utpekad till den grad att hon blivit uthängd på internet. Bland annat användes det namn som NN använt i annonser på internet, vilket även nämndes i inslaget. Såvitt SR känner till används även kvinnans riktiga röst. Således har sannolikt såväl publiceringen av poddserien som NN:s egna inlägg på sociala medier bidragit till de negativa konsekvenser kvinnan beskriver i inslaget.

SR vill poängtera att inslaget inte fokuserade på huruvida NN var utpekad i poddserien eller i vilken grad hon var utpekad. I stället låg fokus på de publicistiska överväganden som uppkommer med anledning av det faktum att kvinnan två år efter publiceringen önskar att den avpubliceras eftersom den fått mer långtgående konsekvenser än hon förutsett. Det är såvitt SR känner till ostridigt att NN vid tiden för publiceringen av poddserien var medveten om och inte motsatte sig publiceringen eller de delvis utpekande detaljer om henne som framkom.

Mot denna bakgrund ansåg redaktionen att informationen, om i vilken grad NN utpekades vid publiceringen, och hennes beslut att i samband därmed själv bekräfta sitt medverkande, inte var av direkt relevans för inslaget. Det faktum att den utlämnades innebär därför enligt SR inte att inslaget var missvisande. Vidare hade poddseriens ansvarige utgivare alla möjligheter att i den bandade intervjun framföra den information som anmälaren menar saknas om han hade ansett att den var relevant. Så skedde dock inte.

SR delar inte bilden att det i inslaget framfördes allvarlig kritik mot enskilda medarbetare på Göteborgs-Posten. Enligt SR:s uppfattning framgick det tydligt av inslaget att NN:s referens till sexköpare tar sikte på hennes uppfattning att hon känt sig utnyttjad av Göteborgs-Posten och att ansvarig utgivare inte tagit tillräcklig hänsyn till hennes utsatta situation i beslutet att inte i efterhand avpublicera eller anonymisera delar av poddserien. Även den övergripande diskussionen handlade om de publicistiska överväganden som uppkommer i den aktuella typen av situationer. Detta publicistiska ansvar ligger hos ansvarig utgivare, som gavs betydande utrymme att bemöta kritiken som framfördes och ge sin syn på såväl den exemplifierade publiceringen som de övergripande frågeställningarna. SR anser även att användningen av ordet ”journalisten” och inslaget i sin helhet var utformat så att kritik skulle bemötas av ansvarig utgivare

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att det framgick att inslagets utgångspunkt var att synliggöra komplexiteten bakom vissa publicistiska överväganden i den digitala tidsåldern. Det framgick också att exemplet med NN syftade till att illustrera en situation där en medverkande ansett sig ha påverkats negativt av en publicering och i efterhand önskat få sin medverkan avpublicerad. Att det i sammanhanget inte redogjordes närmare för att kvinnan själv valt att vara offentlig dels med sin situation och dels med sin medverkan i poddserien medför enligt nämndens mening inte att inslaget blev missvisande. Inslaget strider därför inte mot kraven på opartiskhet och saklighet i denna del.

Anmälaren har anfört att NN fick rikta allvarlig kritik mot enskilda medarbetare vid Göteborgs-Posten och att denna kritik inte fick bemötas. Nämnden anser att hennes kritik tog sikte på tidningens publicistiska beslut om att inte tillmötesgå hennes önskan om avpublicering. Den ansvarige utgivaren fick bemöta den kritik som framfördes i inslaget. Det riktades inte kritik mot någon enskild medarbetare som krävde ett bemötande även från denne. Inslaget strider alltså inte heller i detta avseende mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg och Kristina Åberg efter föredragning av Miriam Briland.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
DATUM & TID:	2023-03-13 07:32:33 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_090ea89dd9a78f63557792e850f31e7c4c

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-03-13 07:32:39 +01:00
Ref: 68208SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)